

Prop.
1988/89:41

Regeringens proposition

1988/89:41

om vissa ändringar i skogskontolagstiftningen

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 13 oktober 1988.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att reglerna om skogskonto ändras så att medel som står inne på skogskonto får föras över från en bank till en annan bank utan skattekonsekvenser. Den nya ordningen är avsedd att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1989.

Propositionen innehåller också förslag om förlängning av de tillfälliga regler för insättning på skogskonto som gäller vid 1987–1989 års taxeringar. Förslaget innebär att insättning på skogskonto även vid 1990–1992 års taxeringar får göras med 90 % av köpeskillingen för rotposter och 70 % av köpeskillingen för leveransvirke och värdet av egna uttag.

1 Förslag till Lag om ändring i skogskontolagen (1954:142)

Härigenom föreskrivs i fråga om skogskontolagen (1954:142)¹
dels att 5 och 8 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Uppskov medges endast om de ifrågavarande medlen har betalats in till banken senast den dag som den skattskyldige enligt 34 § taxeringslagen (1956:623) skall avlämna allmän självdeklaration.

Har den skattskyldige yrkat uppskov för insättning på skogskonto med stöd av bestämmelserna i 1 § fjärde stycket skall de medel, som betalats in på skogsskadekontot, anses inbetalade på skogskonto den dag då betalningen på skogsskadekontot gjordes. I fråga om medel på skogsskadekonto som inte tagits ut när yrkandet om uppskov för insättning på skogskontot kom in till rätten, gäller vad nu sagts dock endast om den skattskyldige fört över medlen på skogsskadekontot till skogskonto *hos samma bank*. Överföring som har skett senare än tio år efter ingången av det år då medlen enligt första stycket senast skall ha betalats in beaktas inte.

Har den skattskyldige yrkat uppskov för insättning på skogskonto med stöd av bestämmelserna i 1 § fjärde stycket skall de medel, som betalats in på skogsskadekontot, anses inbetalade på skogskonto den dag då betalningen på skogsskadekontot gjordes. I fråga om medel på skogsskadekonto som inte tagits ut när yrkandet om uppskov för insättning på skogskontot kom in till rätten, gäller vad nu sagts dock endast om den skattskyldige fört över medlen på skogsskadekontot till skogskonto. Överföring som har skett senare än tio år efter ingången av det år då medlen enligt första stycket senast skall ha betalats in beaktas inte.

8 §

Medel på skogskonto och skogsskadekonto, inklusive ränta på kontona, tas upp som intäkt av skogsbruk först för det beskattningsår då utbetalning sker.

Belopp för vilket uppskov med beskattning har erhållits samt ränta på sådant belopp skall tas upp som intäkt av skogsbruk för det beskattningsår då utbetalning från skogskontot eller skogsskadekontot sker eller skulle ha skett enligt 6 §.

Beskattning enligt första stycket skall inte ske om medel på skogskonto eller skogsskadekonto hos en bank till hela beloppet direkt överförs till ett motsvarande konto i en annan bank.

¹ Lagen omtryckt 1982:325.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:263.

9 a §

Har under året medel på skogskonto eller skogsskadekonto betalats ut enligt 6 § skall banken lämna uppgift om detta till länskattemyndigheten. Detsamma gäller om medlen överförts till annan bank enligt 8 § andra stycket eller banken fått kännedom om avtal som avses i 9 § tredje stycket. Uppgiften skall lämnas senast den 31 januari följande år.

Vid överföring av kontomedel skall den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.
 2. De nya bestämmelserna om överföring av kontomedel tillämpas endast på överföringar efter ikraftträdandet.
 3. Genom lagen upphävs 7 § kungörelsen (1954:144) med vissa föreskrifter angående tillämpningen av förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1986:492) om tillfälliga regler för insättning på skogskonto

Prop. 1988/89:41

Härigenom föreskrivs att lagen (1986:492) om tillfälliga regler för insättning på skogskonto skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid 1987–1989 års taxeringar gäller i stället för vad som sägs i 2 § första–tredje styckena skogskontolagen (1954:142) att uppskov medges med högst ett belopp motsvarande summan av

- a) nittio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
- b) sjuttio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt
- c) sjuttio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Föreslagen lydelse

Vid 1987–1992 års taxeringar gäller i stället för vad som sägs i 2 § första–tredje styckena skogskontolagen (1954:142) att uppskov medges med högst ett belopp motsvarande summan av

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 1988

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Hultström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om vissa ändringar i skogskontolagstiftningen

1 Inledning

Jag avser att i det följande behandla två frågor som rör skogskonto.

Den första gäller skattekonsekvenserna vid överföring av medel på skogskonto till annan bank. För närvarande gäller att skogsägaren beskattas vid en sådan överföring på samma sätt som om han själv tagit ut medlen från kontot. Riksdagen har under våren 1988 uttalat sig för att skogsägare skall kunna byta bank utan skattekonsekvenser (SkU 1987/88:23, rskr. 196).

Den andra frågan gäller hur stor del av skogsinkomsterna som skall få sättas in på skogskonto. Vid 1987–1989 års taxeringar gäller särskilt förmånliga regler (prop. 1985/86:150, bil. 2, SkU 50, SFS 1986:492). Det bör nu bestämmas vad som skall gälla efter 1989 års taxering.

Ytterligare en fråga som har anknytning till skogskontolagstiftningen är konsekvenserna av de nya arvsregler som trädde i kraft den 1 januari 1988. Reglerna innebär bl. a. att någon dödsboförvaltning normalt inte blir aktuell om den avlidne var gift. Även om det i äktenskapet fanns barn tillfaller egendomen efterlevande make som ensam dödsbodelägare. En följd av detta är att eventuella medel på skogskonto skall tas upp till beskattning. Denna effekt har uppmärksamats av riksdagen (SkU 1987/88:14 och 23). Eftersom de nya arvsreglerna får betydelse även på andra områden inom inkomstbeskattningen avser jag inte att ta upp denna fråga här utan i annat sammanhang.

Vid beredningen av frågan om bankbyte har synpunkter inhämtats från riksskatteverket och bankföreningarna.

2 Nuvarande skogskontoregler

Skogskonto är ett särskilt bankkonto för fysiska personer och för sådana dödsbon som inte beskattas enligt handelsbolagsreglerna. Syftet med reglerna i skogskontolagen (1954:142) är att göra det möjligt för skogsägaren

att fördela intäkterna från ett större skogsuttag över en tioårsperiod. Vid mycket omfattande skador på skogen kan insättning få göras på ett konto med tjugo års löptid (skogsskadekonto).

Tekniskt är förfarandet utformat så att skogsägaren får uppskov med beskattningen med ett belopp som motsvarar den del av skogsintäkterna som sätts in på skogskontot. En förutsättning för uppskov är att medlen har betalats in till banken senast den dag som självdeklaration skall lämnas. Skogsägaren får bara uppskov för insättning på ett skogskonto per beskattningsår och förvärvskälla.

Uppskovsrätten är begränsad till 60 % av köpeskillingen för rotposter och 40 % av köpeskillingen för leveransvirke och värdet av uttag till egen rörelse. Har skog skadats så att avverkningar måste tidigareläggas kan uppskov medges med högst 80 resp. 50 %. Vid 1987–1989 års taxeringar gäller procentsatserna 90 och 70 i stället för 60 och 40. Det lägsta uppskovsbeloppet är 5 000 kr. (50 000 kr. för skogsskadekonto). Uppskov får inte leda till underskott i förvärvskällan.

Skogskontot löper med den ränta som banken bestämmer. Röntan beskattas i samband med att beloppet tas ut. Uttag får göras tidigast fyra månader efter insättningen. Uttag får avse hela eller del av det inestående beloppet. Deluttag får inte understiga 1 000 kr. Sedan tio år (tjugo år för skogsskadekonto) förflutit från ingången av det är inbetalning skall ha gjorts skall banken betala ut inestående medel.

Beskattning skall ske inte bara när medlen betalas ut utan också om fastigheten byter ägare på annat sätt än genom köp, byte eller gåva. Detsamma gäller i princip om avtal träffats om överlåtelse eller pantsättning av skogskontomedel.

3 Överföring av skogskontomedel till annan bank

Mitt förslag: Överföring av skogskontomedel från en bank till en annan skall kunna ske utan skattekonsekvenser.

Skälen för mitt förslag: Medel på skogskonto (och skogsskadekonto) tas upp till beskattning för det beskattningsår då utbetalning sker. Enligt rättspraxis sker beskattning när kontomedel förs över från en bank till en annan (RÅ 1970 ref. 35). Överföring från ett konto till ett annat inom samma bank har däremot inte föranlett beskattning (RÅ 1972 ref. 58).

Med nuvarande regler kan skogskontohavaren sägas vara låst till en och samma bank. Detta innebär vissa nackdelar, särskilt som löptiden – i motsats till vad som gäller för andra resultatutjämnande konton – är relativt lång. Skogsägaren kan inte utnyttja de variationer i bankernas villkor för skogskonton som förekommer. Olägenheter kan också uppkomma om skogsägaren växlar bostadsort eller han av annat skäl vill flytta sina bankaffärer till annan bank. En möjlighet att byta bank utan skattekonsekvenser skulle öka skogskontots attraktivitet.

Skogsägarnas behov av bankbyte uppmärksammades i skogsskattekommitténs betänkande (SOU 1969:30). Där föreslogs att överföring av skogs-

kontomedel mellan banker skulle få ske utan skattekonsekvenser. Förslaget ledde inte till någon lagstiftning. Under senare år har flera motioner väckts i frågan. Skatteutskottet har avstyrkt motionerna under hänvisning främst till kontrolltekniska och andra administrativa problem (se bl. a. SkU 1986/87:29).

Under våren 1988 behandlades frågan på nytt i skatteutskottet (SkU 1987/88:23). Upplysningar om den praktiska hanteringen av skogskontona inhämtades från företrädare för riksskatteverket, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Sveriges Föreningsbankers förbund. Utskottet konstaterade bl. a. att skogskontohavarnas intresse av att kunna föra över skogskontomedel väjde tyngre än de hanteringsmässiga problemen för skattemyndigheterna och bankerna. En möjlighet till bankbyte borde dock kringgärdas med vissa villkor för att skattemyndigheternas kontrollmöjligheter inte skulle försvagas. Enligt utskottet borde endast en direkt överföring av hela kontobehållningen från en bank till en annan tillåtas. Det kunde vidare finnas skäl att göra en begränsning till en kontoöverföring per år. Riksdagen beslöt, på förslag av utskottet, att begära att regeringen skulle lämna förslag till nya regler som skulle kunna tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1989 (rskr. 1987/88:196).

I likhet med skatteutskottet anser jag att det bör öppnas en möjlighet för skogsägare att utan skattekonsekvenser föra över medel på skogskonto eller skogsskadekonto till motsvarande konto i en annan bank. En förutsättning för att detta skall få ske är att överföringen görs direkt mellan bankerna och på ett sådant sätt att medlen inte blir tillgängliga för skogsägaren i samband med överföringen. Enligt min mening finns det inte skäl att begränsa antalet överföringar till en per konto och år. Däremot bör möjligheten till bankbyte förenas med vissa andra villkor.

Jag delar utskottets uppfattning att överföringen skall avse hela skogskontobehållningen. En skogsägare bör inte samtidigt kunna ha skogskonton avseende samma beskattningsår och samma förvärvskälla hos olika banker. Detta synsätt kommer för övrigt redan till uttryck i skogskontolagen. Enligt 1 § sista stycket får den som öppnar skogskonto i mer än en bank uppskov bara för det först öppnade kontot (jfr också RÅ 1977 ref. 93). Denna regel bör behållas. En skogsägare som öppnat två konton och som vill ha uppskov för det sammanlagt inbetalade beloppet får alltså se till att de inbetalade medlen senast deklareringsdagen sammanförs till en bank. I sammanhanget bör nämnas att bestämmelsen att uttag får ske tidigast fyra månader efter inbetalningsdagen (6 § första stycket) inte hindrar att en överföring av kontomedel enligt de nya reglerna görs redan före utgången av fyramånadersperioden.

Som framgått förutsätter skogskontolagstiftningen medverkan från bankens sida. Det gäller t. ex. för banken att bevaka att medlen inte står inne för kort eller för lång tid. Förs medlen över till en annan bank måste den överförande banken lämna den mottagande banken de uppgifter om ursprunglig inbetalningstidpunkt m. m. som behövs för att den mottagande banken skall kunna fullgöra sina skyldigheter. Vidare bör länskattemyndigheten underrättas om att medlen överförts. Bestämmelser om bankens uppgiftsskyldighet bör tas in i skogskontolagen.

Som en följd av detta bör 7 § i tillämpningskungörelsen (SFS 1954:144) upphävas. Med hänsyn till det lagkrav som numera gäller enligt 8 kap. regeringsformen bör upphävandet ske genom lag trots att bestämmelsen har beslutats av regeringen.

4 De tillfälliga reglerna för insättning på skogskonto

Mitt förslag: De förmånliga reglerna för insättning på skogskonto vid 1987–1989 års taxeringar förlängs t. o. m. 1992 års taxering.

Skälen för mitt förslag: I syfte att på kort sikt stimulera skogsägarna till ökade avverkningar infördes våren 1986 tillfälliga regler för insättning på skogskonto (prop. 1985/86:150, bil. 2, SkU 50, SFS 1986:492). Reglerna gäller vid 1987–1989 års taxeringar och de innebär att insättning får göras med högst 90 % av köpeskillingen för rotposter (i stället för normalt 60 %) och 70 % av köpeskillingen för leveransvirke och värdet av egna uttag (i stället för normalt 40 %). En undersökning som genomförts av Sveriges lantbruksuniversitet (Lönnestedt: Privatskogsägarnas virkesförsäljningar 1987/88, SIMS rapport nr 3) ger vid handen att denna åtgärd haft effekt.

Under de närmaste åren kommer en sänkning av marginalskattesatserna att genomföras. Om insättningsrätten på skogskonto nu återgick till den ordinarie nivån (60 % resp. 40 %) skulle det kunna te sig fördelaktigt för vissa skogsägare att skjuta på avverkningarna till dess sänkningarna genomförts fullt ut. Med hänsyn härtill och då det fortfarande är angeläget att åstadkomma ett högt virkesutbud bör de tillfälliga skogskontoreglerna förlängas t. o. m. 1992 års taxering.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i skogskontolagen (1954:142),
2. lag om ändring i lagen (1986:492) om tillfälliga regler för insättning på skogskonto.

Förslagen är av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

6 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.